

Úterý, 22. října 2013

P7_TA(2013)0436

Klamavé marketingové praktiky**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 22. října 2013 o klamavých reklamních praktikách (2013/2122(INI))**

(2016/C 208/06)

Evropský parlament,

- s ohledem na sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o ochraně podniků před klamavými marketingovými praktikami a zajištění účinného prosazování práva (COM(2012)0702),
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2006/114/ES ze dne 12. prosince 2006 o klamavé a srovnávací reklamě (kodifikované znění) ⁽¹⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu („směrnice o nekalých obchodních praktikách“) ⁽²⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 ze dne 27. října 2004 o spolupráci mezi vnitrostátními orgány příslušnými pro vymáhání zákonů na ochranu zájmů spotřebitele („nařízení o spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele“) ⁽³⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 98/27/ES ze dne 19. května 1998 o žalobách na zdržení se jednání v oblasti ochrany zájmů spotřebitelů ⁽⁴⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 9. června 2011 o nepoctivých katalogových firmách ⁽⁵⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 13. ledna 2009 o provádění, uplatňování a prosazování směrnice 2005/29/ES o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a směrnice 2006/114/ES o klamavé a srovnávací reklamě ⁽⁶⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 16. prosince 2008 o podvodných katalogových firmách ⁽⁷⁾,
- s ohledem na studii nazvanou „Nekalé praktiky katalogových firem v kontextu stávajících a budoucích právních předpisů upravujících vnitřní trh, které jsou zaměřeny na ochranu spotřebitelů a malých a středních podniků“, vypracovanou na žádost Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů ⁽⁸⁾,
- s ohledem na návrh stanoviska Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 19. dubna 2013 týkající se sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o „ochraně podniků před klamavými marketingovými praktikami a zajištění účinného prosazování práva – revize směrnice 2006/114/ES o klamavé a srovnávací reklamě“ (COM(2012)0702) ⁽⁹⁾,
- s ohledem na článek 48 jednacího řádu,
- s ohledem na zprávu Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů a stanovisko Výboru pro právní záležitosti (A7-0311/2013),

⁽¹⁾ Úř. věst. L 376, 27.12.2006, s. 21.

⁽²⁾ Úř. věst. L 149, 11.6.2005, s. 22.

⁽³⁾ Úř. věst. L 364, 9.12.2004, s. 1.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 166, 11.6.1998, s. 51.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 380 E, 11.12.2012, s. 128.

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 46 E, 24.2.2010, s. 26.

⁽⁷⁾ Úř. věst. C 45 E, 23.2.2010, s. 17.

⁽⁸⁾ IP/A/IMCO/ST/2008-06.

⁽⁹⁾ INT/675 – CES1233-2013_00_00_TRA_PA.

Úterý, 22. října 2013

- A. vzhledem k tomu, že klamavé obchodní praktiky mohou mít mnoho podob, z nichž nejrozšířenější jsou podvodné katalogové firmy, platební formuláře, jména internetových domén a ochrana obchodní známky a zavádějící nabídky „pracovní příležitosti“, „práce z domova“ nebo nabídky typu „chcete rychle zbohatnout?“;
- B. vzhledem k tomu, že směrnice 2006/114/ES se v současné době vztahuje na klamavou a srovnávací reklamu a jejich důsledky pro spravedlivou soutěž na vnitřním trhu;
- C. vzhledem k tomu, že podniky, zejména MSP a drobné podniky, jasné požadují lepší ochranu a účinný postup proti klamavým praktikám mezi podniky, což je však oblast mimo působnost směrnice 2005/29/ES;
- D. vzhledem k tomu, že finanční ztráty, které v EU vznikají v důsledku klamavých obchodních praktik, zatím nebyly vyčísleny, avšak na základě některých vnitrostátních statistik lze odhadem každoročně hovořit o miliardách eur;
- E. vzhledem k tomu, že klamavé obchodní praktiky vedou k selháním trhu a narušují soutěž, neboť podnikům znemožňují přijímat informovaná, a tedy efektivní rozhodnutí;
- F. vzhledem k tomu, že oběťmi takových praktik jsou hlavně MSP, především malé a drobné podniky, jež jsou v Evropě hlavním motorem růstu; vzhledem k tomu, že mezi postiženými jsou i školy, církve, nemocnice, nevládní organizace, úřady místní samosprávy a další veřejné orgány;
- G. vzhledem k tomu, že Parlament na problém klamavých obchodních praktik, jež jsou často užívány přeshraničně, již několikrát se znepokojením upozornil a vyzval Komisi a členské státy, aby aktivněji vedly informační kampaně, posilovaly spolupráci a vymáhání práva a právních předpisů;
- H. vzhledem k tomu, že klamavé obchodní praktiky doléhají na spotřebitele, kteří tak musí platit za produkty a služby vyšší ceny;
- I. vzhledem k tomu, že případy klamavého jednání nebývají ohlašovány, protože oběti klamavých obchodních praktik se často cítí zahanbeny, a tak tyto případy nenahlásí donucovacím orgánům nebo odvádějí požadované platby; vzhledem k tomu, že je tedy mimořádně důležité, aby tyto orgány zjednodušily ohlašování takových případů a aby jim přikládaly náležitou váhu;
- J. vzhledem k tomu, že členské státy provedly směrnice 2005/29/ES a 2006/114/ES různým způsobem, a proto se vnitrostátní právní předpisy v příslušných oblastech značně liší; vzhledem k tomu, že tyto rozdíly přispívají k roztržténosti trhu a vyvolávají nejasnosti ohledně vymáhání pravidel EU pro podniky soudní cestou, zejména v přeshraničním kontextu;
- K. vzhledem k tomu, že podvodní obchodníci využívají značných rozdílů v míře ochrany podniků v jednotlivých členských státech a že pouze Rakousko a Belgie ve svých právních předpisech výslovně katalogové systémy zakazují a že Nizozemsko podobný zákon připravuje;
- L. vzhledem k tomu, že základem je koherentní postup s vyváženými preventivními a sankčními opatřeními; vzhledem k tomu, že dokud nebudou přijata jasná právní ustanovení ohledně jejich prosazování, donucovací orgány budou jednat nerozhodně;
- M. vzhledem k tomu, že v současné době je velmi obtížné nečestné obchodníky vysledovat a trestně stíhat, protože často posílají účty z jedné země do druhé, zatímco jejich bankovní účty jsou vedeny v nějaké třetí zemi, takže není snadné vystopovat ani peněžní převody;
- N. vzhledem k tomu, že pro MSP a zejména drobné podniky je často vzhledem k jejich velikosti a omezeným zdrojům nemožné individuálně podávat trestní oznámení proti nečestným obchodníkům spadajícím pod jinou jurisdikci;
- 1. vítá sdělení Komise, ale zdůrazňuje, že je nutné vyvinout větší úsilí, zejména v oblasti prosazování práva;

Úterý, 22. října 2013

2. je silně znepokojen negativními dopady klamavých, zavádějících a nepoctivých reklamních praktik na hospodářský růst, zejména na MSP, a na spravedlivou hospodářskou soutěž na vnitřním trhu, zejména v členských státech, které jsou méně rozvinuté a nejvíce postiženy finanční krizí;

3. žádá Komisi, aby vyjasnila oblast působnosti směrnice 2006/114/EC, aby bylo možné zlepšit ochranu podniků proti klamavým obchodním praktikám;

Prevence a informace

4. zdůrazňuje, že je nutné zlepšit výměnu informací mezi členskými státy; vyzývá všechny členské státy, aby vytvořily nebo určily národní centrály, jimž by podniky a další oběti mohly ohlašovat nekalé praktiky a které by poskytovaly informace o možnostech nápravy soudní i mimosoudní cestou, jakož i pomoc a poradenství v souvislosti s prevencí a potíráním různých forem podvodu; domnívá se, že každá centrála by měla vést databázi se záznamy všech typů klamavých obchodních praktik a se snadno pochopitelnými příklady; vyzývá Komisi, aby koordinovala hladkou výměnu informací národních databází, mimo jiné tím, že podpoří vytvoření systému rychlého varování, jenž bude identifikovat nové praktiky a současně respektovat rozpočtová omezení;

5. je přesvědčen o tom, že národní centrály by měly hrát aktivní úlohu při předávání informací mezi veřejnými orgány, občany a podniky, že by spolu měly vzájemně spolupracovat, varovat se před novými klamavými praktikami a pomáhat MSP při urovnávání přeshraničních sporů tím, že okradeným podnikům poskytnou informace o možnostech nápravy soudní i mimosoudní cestou; domnívá se, že tyto národní centrály by měly svá obecná zjištění v dotčeném členském státě pravidelně zveřejňovat;

6. vyzývá vnitrostátní a mezinárodní profesní sdružení podniků, zejména sdružení MSP, k úzké spolupráci s národními centrály; v tomto ohledu vítá rovněž spolupráci veřejného a soukromého sektoru;

7. podporuje záměr Komise prozkoumat případné vytvoření unijní „černé listiny“ zavádějících obchodních praktik, jež by byla sestavována podle schválených kritérií a jež by mohla – bude-li to proveditelné – uvádět firmy, které byly opakovaně usvědčeny z jejich používání; doporučuje, aby tato listina byla soudržná s již existující černou listinou ve směrnici o nekalých obchodních praktikách, aby byla vyčerpávající a aby uváděla jasné definice podvodných obchodních praktik;

8. vyzývá Europol, aby se více angažoval v boji proti těmto formám podvodu shromažďováním informací o přeshraničních klamavých obchodních praktikách a analýzou podpůrných struktur podvodných společností a aby vytvořil mechanismus pro rychlou výměnu aktuálních informací o těchto praktikách a strukturách mezi donucovacími orgány;

9. zdůrazňuje, že je třeba, aby vnitrostátní donucovací orgány úžeji spolupracovaly s poskytovateli služeb, jako jsou banky, telefonní společnosti, poštovní služby a společnosti vymáhající pohledávky, jejichž služby využívají subjekty používající klamavé obchodní praktiky, čímž by přispěly k prevenci činnosti podvodných společností;

10. naléhá na Komisi a členské státy, aby společně propagovaly vzdělávací a informační iniciativy určené všem podnikům a aby podporovaly výměnu osvědčených postupů mezi podniky, aby zajistily, že si podniky budou vědomy hrozeb nebezpečí;

Prosazování práva a trestní stíhání

11. zdůrazňuje, že různé úrovně ochrany a rozdílné veřejné donucovací mechanismy v jednotlivých členských státech znemožňují vést nadnárodní informační kampaně, což vede k vážné právní a provozní nejistotě podniků;

12. se znepokojením konstatuje, že vyšetřovací orgány v několika členských státech jsou kvůli nejasným platným ustanovením mimořádně neochotné zabývat se případy klamavých obchodních praktik a že nevěří tomu, že se jim podaří shromáždit dostatečný osvědčující materiál; zdůrazňuje, že orgány státní správy musí aktivně potírat finanční a hospodářskou kriminalitu;

Úterý, 22. října 2013

13. zdůrazňuje, že je nutné zlepšit vyšetřování a trestní stíhání klamavých obchodních praktik; vyzývá tedy Komisi, aby pro vnitrostátní donucovací orgány vypracovala obecné pokyny ohledně osvědčených postupů, v nichž určí priority pro vyšetřování a trestní stíhání; vyzývá členské státy, aby posílily kapacity a odbornost příslušných vyšetřovacích a soudních orgánů;
14. zdůrazňuje, že je nutné zavést účinné, přiměřené a odrazující postihy, a připomíná, že sankce mohou mít preventivní charakter;
15. vyzývá Komisi, aby vytvořila síť pro vzájemnou spolupráci vnitrostátních donucovacích orgánů v zájmu lepšího uplatňování směrnice v přeshraničních případech;
16. vyzývá Komisi, aby posoudila doporučení Parlamentu na částečné rozšíření působnosti směrnice o nekalých obchodních praktikách tak, aby příloha I (černá listina) zahrnovala smlouvy mezi podniky, a současně aby zvažila případnou revizi směrnice 2006/114/ES a zhodnotila, zda by se tím dosáhlo koherentnějšího přístupu, protože definice nekalých obchodních praktik i černá listina by se rozšířily na vztahy mezi podniky;
17. vítá záměr Komise navrhnout jasnější definici klamavých obchodních praktik; v tomto ohledu vyzývá Komisi, aby zavedla dodatečnou definici nečestných ekologických tvrzení;
18. vyzývá Komisi, aby prioritně přezkoumala, do jaké míry by mohlo usvědčení společnosti z opakovaného používání velmi nekalých obchodních praktik ohrozit její způsobilost k účasti na veřejných zakázkách EU a/nebo k získání finančních prostředků EU;
19. vyzývá členské státy, aby zajistily úzkou spolupráci svých berních úřadů s národními centrály, jež by měla podobu častých kontrol společností, v jejichž případě bylo ohlášeno používání klamavých obchodních praktik;
20. zdůrazňuje, že je nutné, aby v zájmu rozpoznání podezřelého chování a prevence podvodných praktik byla organizacím odpovědným za registraci společností, jako jsou např. obchodní komory, přiznána aktivnější úloha;
21. upozorňuje zejména na úlohu podvodných společností vymáhajících pohledávky, které neváhají vyvíjet na podniky nátlak, aby zaplatily faktury, o nichž vědí nebo mohou vědět, že byly vystaveny podvodně; vyzývá Komisi a členské státy, aby navrhly způsoby lepší kontroly takových společností, jak před tak i po jejich formálním založení, a aby rovněž zvažily, zda společnostem vymáhajícím pohledávky případně uloží povinnost ohlašovat klamavé postupy;
22. se znepokojením konstatuje, že se ukázalo, že postupy řešení sporů jsou neefektivní, zdlouhavé a nákladné a že nejsou zárukou náležité a včasné náhrady způsobených škod; zdůrazňuje, že tuto situaci je nutné napravit, aby oběti měly možnost domoci se spravedlivého odškodnění; vyzývá členské státy, aby zavedly vnitrostátní právní předpisy, jež obětem klamavých obchodních praktik případně umožní proti podvodné společnosti podat kolektivní žalobu v souladu s nedávno zveřejněným doporučením Komise C(2013)3539 a sdělením Komise COM(2013)0401; zdůrazňuje, že oběti by měly být zastoupeny kvalifikovaným subjektem, jak je uvedeno v dokumentech Komise, aby se zamezilo nekorektnímu vedení soudního sporu;

Mezinárodní spolupráce za hranicemi EU

23. zdůrazňuje, že klamavé obchodní praktiky jsou mezinárodním problémem, který přesahuje hranice jednotlivých členských států i hranice EU; vyzývá proto Komisi a členské státy, aby v této oblasti spolupracovaly na mezinárodní úrovni se třetími zeměmi i s příslušnými mezinárodními organizacemi;
24. vyzývá Komisi, aby se aktivněji zapojila do práce mezinárodní pracovní skupiny pro hromadný marketing, v níž jsou zastoupeny donucovací a regulační orgány a organizace spotřebitelů z USA, Austrálie, Belgie, Kanady, Nizozemska, Nigérie a Spojeného království a rovněž Evropská unie;

o

o o

25. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.